

OŚRODEK WSPARCIA EKONOMII SPOŁECZNEJ W OLSZTYNIE

KSZTAŁTOWANIE POSTAW PRZEDSIĘBIORCZYCH WŚRÓD MŁODZIEŻY

REMIGIUSZ DOBKOWSKI

Informacje, które przyczyniły się do zainteresowania poziomem aktywności ekonomicznej polskiej młodzieży:

1. Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności ;
2. Ogłoszenie wielkości generacji NEET w Polsce;
3. Likwidacja/wygaszenie działalności Spółdzielni Uczniowskich;
4. Nauczanie tylko teorii przedsiębiorczości

Aktywność Ekonomiczna Ludności, I kw.2019 r.

ludność aktywna zawodowo w wieku 15 lat i więcej liczyła 17,3 mln osób, z tego 16,3 mln pracujących i mniej niż 1 mln bezrobotnych (w wieku produkcyjnym 18-59/64 lata było to odpowiednio: 16,6 mln, 15,7 mln i nieco mniej niż 0,9 mln). Populacja osób biernych zawodowo wyniosła 13,4 mln osób (w tym 5,5 mln osób w wieku produkcyjnym).

liczba osób biernych zawodowo wynosiła
56,3 %
w tym 2.997 tys. w wieku 15 -30 lat
co stanowiło 22,6 %

SYTUACJA MŁODZIEŻY NEET

- Pod względem udziału młodych pozostających bez pracy oraz nieuczących się i niekształcących wśród młodzieży, Polska plasuje się w środku stawki wśród krajów Unii Europejskiej. W roku 2014 odsetek młodych NEET wyniósł 15,5% i był jedynie nieco wyższy od średniej w Unii Europejskiej (15,4%). **Obecnie prawie 20 %**

W Polsce udział młodych osób zaliczanych do grupy NEET w populacji młodzieży nie należy do najwyższych wśród krajów Unii Europejskiej, kraj nasz zaliczany jest do grupy państw, w których odsetek populacji NEET jest stosunkowo wysoki.

Skutki, jakie niesie za sobą przynależność do generacji NEET, pojawiają się bowiem nie tylko na poziomie jednostki, ale mają także charakter kosztów społecznych i ekonomicznych

Do pierwszej grupy zaliczyć można niepewne przyszłe zatrudnienie, ryzyko wykluczenia społecznego, nasilenie zachowań aspołecznych, popełnianie przestępstw, ryzyko uzależnień czy problemy zdrowotne

Na poziomie gospodarczym, konsekwencje przynależności do populacji NEET wiążą się z istotnymi stratami gospodarczymi, wynikającymi z pozostawiania młodych ludzi bez pracy i mają charakter kosztów zasobowych

KTO ODPOWIADA ZA TWOJĄ PRZYSZŁOŚĆ ?

Tym projektem realizowanym w 2014 roku
finansowanym z

Funduszu Inicjatyw Obywatelskich
rozpoczęliśmy współpracę ze szkołami

Dzięki wsparciu organizacyjnemu i szkoleniowo-doradczemu pokazano młodzieży wzorce zachowań pozwalające kreować aktywność obywatelską i tworzyć warunki bezpieczeństwa ekonomicznego w życiu dorosłym.

Zorganizowano w szkołach ponadgimnazjalnych subregionu olsztyńskiego 15 spotkań informacyjno-dyskusyjnych, nt. aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym oraz inicjowania przedsięwzięć gospodarczych, w tym

o Spółdzielniach Uczniowskich

W spotkaniach uczestniczyło ponad 400 uczniów.

Do najaktywniejszych szkół należały: Licea III, VII,
ZS Budowlanych, ,Gastronomiczno-Spożywczych,
Mechaniczno-Energetycznych, Informatycznych i
Telekomunikacyjnych w Olsztynie,
ZS im. Jana Pawła II w Dobrym Mieście,

Przeprowadzono 4 czterodniowe warsztaty w których uczestniczyło po 16 uczniów w każdym.

Uczestnicy nabyli wiedzę z zakresu odkrywania swoich mocnych stron, budowania grupy, komunikacji w zespole, zarządzania projektami, praw i obowiązków obywatelskich, zasady pracy nad inicjatywami społecznymi, podstaw ES i przedsiębiorczości w tym o zasadach tworzenia Spółdzielni Uczniowskich.

Gościnnie do udziału w warsztatach zaproszeni zostali przedstawiciele spółdzielni socjalnych aby podzielić się swoimi przeżyciami/doświadczeniami z okresu bezrobocia oraz obecnej aktywności zawodowej i jak dokonała się ta zmiana.

W wyniku odbytych warsztatów wypracowano 8 koncepcji inicjatyw społecznych lub biznesowych. Wszystkie bez wyjątku nadawały się do wdrożenia.

Pracownicy OWES w Olsztynie utrzymują kontakt z absolwentami szkół którzy chcą kontynuować realizację swoich pomysłów biznesowych wypracowanych podczas warsztatów
(np. sieć sprzedaży części rowerowych – bezobsługowa, z automatów ulicznych, park linowy, i inne)

Obecnie wielu absolwentów, uczestników warsztatów i szkoleń studiuje w Olsztynie i oni najczęściej są naszymi **wolontariuszami** przy organizacji imprez jak Targi i Dni Ekonomii Społecznej (**23**) oraz pomagają w pracach biurowych OWES w Olsztynie (**3**)

W ramach projektu uruchomiono moderowaną **platformę internetową w mediach społecznościowych**, która zawierała informację nt. praw i obowiązków obywatelskich, forum dyskusyjne dla uczestników projektu, zdjęcia z prowadzonych szkoleń oraz najczęściej zadawane pytania i odpowiedzi.

Podsumowaniem projektu była konferencja nt.
**Perspektywy rozwoju młodzieży poprzez aktywność
obywatelską i przedsiębiorczość społeczną.**

Referat wprowadzający wygłosiła Pani Anna Bulka –
Prezes Fundacji Rozwoju Spółdzielczości Uczniowskiej,
głos ponad to zabrali:

Przedstawiciel Kuratora Olsztyńskiego,
Zbigniew Gontarz – Dyrektor Ośrodka Kształcenia
Nauczycieli w Olsztynie

Gościem Konferencji był Marszałek
Gustaw Marek Brzezina

Wnioski z realizacji programu Kto odpowiada za Twoją przyszłość?, spotkań z młodzieżą i forum internetowego omówione zostały podczas posiedzeń Powiatowych Zespołów ds. Ekonomii Społecznej.

WNIOSKI:

Młodzież szkolna świadoma jest wyzwań jakie stoją przed nimi w życiu dorosłym,
Nauczanie przedmiotu „Przedsiębiorczość” wymaga zmiany podstawy programowej i lepiej przygotowanych nauczycieli do prowadzenia zajęć lekcyjnych,
Jesteśmy zobowiązani stworzyć przyjazne otoczenie dla rozwoju aktywności społecznej młodzieży.

Po zakończeniu projektu dalej utrzymywaliśmy kontakt z najaktywniejszymi (**16**) szkołami ponadpodstawowymi subregionu olsztyńskiego uczestnicząc w lekcjach o przedsiębiorczości i dyskusjach o możliwych do realizacji przedsięwzięciach biznesowych.

W ramach prowadzonej działalności przez Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Olsztynie przeprowadzono od października 2015 roku do 19 czerwca 2019r – 127 spotkań w 32 szkołach ponadpodstawowych w Bartoszycach, Działdowie, Lidzbarku Warmińskim , Nowym Mieście Lubawskim , Kętrzynie i Olsztynie.

Prowadzimy zajęcia w obszarach :

Zasady ekonomii społecznej i jako uzupełnienie tradycyjnie pojmowanej ekonomii.

Czym jest społecznie odpowiedzialny biznes? Jakie są jego cechy?

*Podstawowe informacje na temat spółdzielni socjalnych
Spółdzielnie uczniowskie jako krok w prawdziwą przedsiębiorczość.*

Zasady współpracy ze szkołami uzgodniliśmy z Kuratorium Oświaty w Olsztynie

Jesteśmy zapraszani, przez niektóre JST na okresowe spotkania z dyrektorami szkół, podczas których promujemy ideę spółdzielczości uczniowskiej, a także przekazujemy informację na temat korzyści, które szkoła i jej uczniowie mogą zyskać dzięki założeniu spółdzielni, w tym zapewnienie opieki merytorycznej i organizacyjnej.

Proponujemy udostępnienie zgromadzoną przez nas bazę wiedzy lub możliwość skonsultowania proponowanych działań.

Jesteśmy obecni w **42%** szkół
Subregionu Olsztyńskiego.

Powodu dla którego nie jesteśmy zapraszani do
wszystkich
nie znamy !

Wiemy o tym, że...” Za całość działalności szkoły odpowiada dyrektor szkoły” co reguluje prawo oświatowe.

Zajęcia dodatkowe - aktywność pozalekcyjna.

„Dyrektor szkoły (nauczyciele) są **autonomiczni**,
co do sposobu wykonywania tej aktywności
(obszary tematyczne), ...i są one realizowane
pod nadzorem dyrektora i opieką nauczyciela; w
ramach czasu pracy nauczyciela” ...

Należy tylko ubolewać, że są szkoły gdzie minimum programowe w edukacji obowiązkowej stosowane jest również w aktywności pozalekcyjnej.

Współpracujemy z NGO które realizują różne projekty uczące młodzież, że pieniądze umożliwiają realizację marzeń, ale jednocześnie świadomości, że by je zarobić niezbędne jest wykonanie pracy;

Uczą szacunku do pracy.

Współpracę często zaczynamy już na etapie pisania projektu ale głównie realizujemy jego fragment dotyczący przekazywania młodzieży wiedzy z zakresu ekonomii społecznej

Przykładem jest wspólna realizacja projektu z **Fundacją Alternatywnej Edukacji "ALE"** tj. wdrożenie innowacji społecznej pn. **„Liderzy Akademii Enklawy”**, testowaną w ramach projektu **„TransferHUB – generowanie, wsparcie grantowe i inkubacja innowacji społecznych. Przejście z systemu edukacji do aktywności zawodowej”**,

Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Spółdzielczości i
Przedsiębiorczości Lokalnej
WAMA COOP
w Olsztynie
zawarło w 2015 roku z
Fundacją Rozwoju Spółdzielczości Uczniowskiej
w Krakowie
porozumienie o współpracy,...

którego celem jest inspirowanie, tworzenie warunków, pomoc organizacyjna i merytoryczna w powstawaniu Spółdzielni Uczniowskich na Warmii i Mazurach.

Zgłosiliśmy akces bycia sekretariatem Wojewódzkiej Rady Spółdzielczości Uczniowskiej.

Z przyczyn niezależnych od nas nie możemy zwołać wymienionego gremium.

CECOP – Europejska Konferencja Spółdzielni Pracy,
Socjalnych i Przedsiębiorstw Partycypacyjnych
zarekomendowała, a
Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej
w działaniu V.3 „Edukacja na poziomie szkolnym
i akademickim” mówi o wspieraniu odrodzenia idei
spółdzielczości uczniowskiej w szkołach.

Adresowany jest on przede wszystkim do instytucji publicznych tworzących i realizujących konkretne „polityki publiczne”, jak również do podmiotów ekonomii społecznej. W w/w dokumencie podkreśla się, że **spółdzielnie uczniowskie są praktyczną formą kształtowania postaw przedsiębiorczych wśród uczniów, i to postaw społecznie odpowiedzialnych.**

Cel operacyjny zatytułowany: „**Wzrost kompetencji w obszarze ekonomii społecznej w społeczeństwie**” ma być realizowany poprzez rozwijanie kompetencji zarówno w ramach edukacji formalnej (na wszystkich szczeblach edukacji), jak i nieformalnej. Jako jedną z form nauki społecznego gospodarowania wymienia się w KPRES właśnie spółdzielnie uczniowskie.

Zakłada się, że do 2020 roku w 10% szkół podstawowych i ponadpodstawowych będą działały spółdzielnie uczniowskie i inne formy kooperatywnej działalności.

(nie ma sprzyjającego klimatu aby wskazany cel osiągnąć)

Forma spółdzielni uczniowskich nie jest uregulowana ustawowo.

Struktura organów spółdzielni uczniowskich jest kształtowana na podstawie przepisów zawartych w ustawie–Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2013 roku, poz.1443), mającej zastosowanie do funkcjonujących na rynku podmiotów spółdzielczych.

Kolejnym aktem prawnym, który ma bardzo duży wpływ na spółdzielczość uczniowską, to wprowadzenie w życie przepisów Ustawy z dnia 28 listopada 2014r. o zmianie ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia.

Dla każdej zindywidualizowanej
Spółdzielni Uczniowskiej
podstawowym aktem prawnym regulującym jej
działalność i funkcjonowanie na terenie placówki
oświatowej jest Statut.

Powstał projekt ustawy o spółdzielniach
uczniowskich przygotowany przez
Krajową Radę Spółdzielczą,
o którym można usłyszeć bardzo krytyczne
uwagi.

W październiku 1900 r.
w Pszczelinie koło Warszawy powstała,
powołana przez Jadwigę Dziubińską, pierwsza
spółdzielnia uczniowska jako odrębnie
zorganizowana forma
działalności.

Uznano, że forma organizacyjna i ideowa spółdzielni doskonale nadaje się do kształcenia młodzieży w duchu przedsiębiorczości, wzajemnej pomocy i solidarności.

Pierwsza
spółdzielnia uczniowska w szkole powszechnej
(podstawowej) powstała w Mińsku
Mazowieckim w 1912 r. Została założona
przez Romana Kugle, który jest autorem
pierwszego poradnika dla opiekunów i
organizatorów SU pt.: „Kooperatywa
w szkole” (1914 r.)

Podkreślenia wymaga fakt, że propagatorami idei spółdzielczych byli m.in. dr Maria Orsetti - działaczka spółdzielczości i redaktorka czasopisma „Społem”, dr Janusz Korczak- autor powieści „Bankructwo małego Dżeka”, Franciszek Dąbrowski, autor podręcznika „Spółdzielnie uczniowskie”, Maria Dąbrowska czy też Ewa Szelburg-Zarembina.

Charakterystyka współczesnych SU

- Organizacja działająca w ramach danej placówki oświatowej;
- Organizacja zrzeszająca co najmniej 10 uczniów danej placówki oświatowej;
- Uczniowie – spółdzielcy zrzeszeni w ramach SU są członkami SU;
 - Opiekę nad SU sprawuje nauczyciel – opiekun;
 - Organizacja funkcjonująca na podstawie statutu;
- Organizacja podejmująca działania określone w statucie jako przedmiot działalności SU;

- Organizacja działa poprzez swoje organy statutowe:
Walne Zgromadzenie, Radę Nadzorczą (ew. Komisję Rewizyjną),
Zarząd;
- W ramach organów statutowych działają tylko członkowie SU –
czyli uczniowie-spółdzielcy;
- Nauczyciel-opiekun monitoruje i ukierunkowuje działalność SU

Spółdzielnia Uczniowska prowadzi uproszczoną ewidencję księgową

Do początku lat dziewięćdziesiątych w naszym województwie
działało około 300 Spółdzielni Uczniowskich
Obecnie tradycje spółdzielczości uczniowskiej
na Warmii i Mazurach podtrzymuje 8 spółdzielni:
SU „MODRACZE” – Zespół Placówek Edukacyjnych w Olsztynie
SU „POD ŻAGLAMI” – Zespół Oświatowo-Sportowy, Baza w
Mrągowie
SU „GROMKO” – Gimnazjum Nr 2 w Ornece

SU” GROSİK” – Gimnazjum im. A. Mickiewicza w Orzyszu
SU „ Łasuch” – ZS Ogólnokształcących w Orzyszu
SU „ PROMYK” – Szkoła Podstawowa im. H. Sucharskiego w
Orzyszu
„SPÓŁDZIELNIA UCZNIOWSKA” – Szkoła Mistrzostwa Sportowego
w Gołdapi
„MŁODZI HANDLOWCY” – ZS Zawodowych w Gołdapi

Miały powstać nowe Spółdzielnie Uczniowskie
w
Liceum Uniwersyteckim w Olsztynie,
i
Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych
w Bartoszycach
oraz 9 innych szkołach subregionu olsztyńskiego
(wstrzymano prace bez podania przyczyn)

Podejmijmy apel o pomoc
i zaangażowanie w odbudowę
spółdzielczości uczniowskiej.

Młódzież sama sobie nie poradzi !!!

INNE FORMY AKTYWIZACJI EKONOMICZNEJ MŁODZIEŻY (Przykład)

TalentowiSKO To Program edukacyjny
Banków Spółdzielczych z Grupy BPS.
Łączący naukę o przedsiębiorczości z misją
rozwoju talentów dzieci i młodzieży.

TalentowiSKO

to Program kierowany do uczniów w każdym wieku, od szkoły podstawowej po maturzystów.

Program został przygotowany tak, żeby uczniowie odkryli w sobie talenty, rozwijali je i przekuli w swój życiowy sukces.

TalentowiSKO. Jest sposobem praktycznego nauczania przedsiębiorczości i wypracowanie wśród dzieci i młodzieży umiejętności systematycznego oszczędzania i gospodarowania pieniędzmi.

- **Banki Spółdzielcze z Grupy BPS** prowadzą również Szkolne Kasy Oszczędności ucząc przedsiębiorczości, oszczędzania i zarządzania swoimi pieniędzmi.

Czy ten projekt jest powszechnie znany w szkołach? **NIE.**

PAMIĘTAJMY

„Takie będą Rzeczypospolite, jakie ich młodzieży chowanie... Nadto przekonany jestem, że tylko edukacja publiczna zgodnych i dobrych robi obywateli.”

Jan Zamoyski

Dziękuję za uwagę